

ORĘDOWNIK

ROK II

Azara (Misiones, Rep. Argentyna) 1 Grudnia 1925

N. 23

Pismo informacyjne kierowane przez domorostych, „z ludu dla ludu“.

Prenumerata na cały rok 5 \$, dla fundatorów 3 \$. Za granicą 2 dol. rocznie.

Taniec na dobre się rozpoczyna!

W przedostatnim numerze Orędownika pisaliśmy o walce przeciw „prywatnym szkołom“ w Misiones. Jeszcze wspomniany numer nie był dokonczony, gdy już nowa napaść zjawiała się i to w Bs. Aires, w gazecie „La Prensa“, która gwałtownie napada na stosunki jakie panują w Misiones, a szczególnie pieni się ze złości, że w Misiones cudzoziemcy tak są zuchwali że zakładają „prywatne szkoły“ i całą winę — że istnieją — zwała na urzędy krajowe, które nie starają się gwałtem przeszkodzić.

Napady na urzędników spowodowały wielkie oburzenie, tak że posadecka gazeta urzędowa „El Territorio“ stanęła w obronie atakowanych spraw, zaś „La Reaccion“ bierze cudzoziemców w obronę. „Eco de Misiones“, która od dawien dawna występuje przeciw wszystkiemu co cudzoziemcze i tym razem przedrukowała część artykułu z „La Prensa“:

„Największe zło w Misiones“

„To brak poczucia narodowego i nie dbalstwo urzędów, aby go wpoić. Zło leży w tem, że Misiones zamieszkują narodowości, które się nie asymilują (argentyńskie). Cztery narodowości stanowią większość pomieszkańców tj. Brazylijanie, Paragwajczycy, Polacy i Rusini (o Niemcach jakoś nie wspomina)“.

„W Apostoles i Azara, gdzie kolonisci od ćwierć wieku już zamieszkują, nie mówią po kastylsku, a jeśli mówią, to źle“.

Zważcie, Kochani Czytelnicy na to: Już ćwierć wieku zamieszkujemy w Apostoles i Azarze i nie mówimy po kastylsku, a jeśli mówimy to źle. Korrientyńscy nie ćwierć ale od wieków mieszkają w swej prowincji i do dziś dnia nie mówią po kastylsku, a jeśli mówią, to źle, bo oprócz miasteczek, wszystko mówi po Guarani.

Instruktorzy wojskowi nie mogą się narzekać, jak się muszą namęczyć, zanim korrientyńczyków z kamp nauczą komen-

dy po kastylsku, co potwierdzić mogą nasi młodzieńcy którzy służyli wraz z nimi przy wojsku. Dlatego Sarmiento (sławny reformator szkolnictwa argentyńskiego) nie bez przyczyny powiedział:

„Gdzie Guarani rozpoczyna, tam się kultura kończy“.

Lecz zostawmy dociekania i powróćmy do artykułu z „Eco de Misiones“:

„Szkoła która jest jedyną krzewicielką argentyńszczyzny, musi walczyć z niezmiernie wielkimi trudnościami, bo, aby jej przeszkadzać, założono szkoły pod nazwą „Ochronka“, należące do kolonistów cudzoziemców i w których odbywa się nauka w ich mowie“.

„Ze swej strony duchowieństwo — Księża Ruscy czy Polscy — uczy religii w mowach odmiennych od naszej. Sam kościół kultu panującego w kraju, który jest katolickim, ozdabia się w dniu uroczystości banderami różnych krajów, ale rzadko kiedy argentyńskimi“.

Trudno dysputować z takim, który koloru bandery papieskiej nie zna, a do kościoła idzie jak „paski“ święcą, zwabiony zapachem, ale idźmy dalej:

„Już sama wiadomość takiego stanu rzeczy, wskazuje na potrzebę zmiany. Nasz kraj jest otwarty dla wszystkich imigrantów, ale ci, co raz tu zamieszkują są obowiązani stosować się do porządków krajowych, a jeśli je nie wykonują dobrowolnie, to władze publiczne mają ich do tego zmusić“!

X Zawsze ta sama zacieklosc!

Tylko pod inną formą. Tym razem rzucają oskarżenie że: „Księża Ruscy lub Polscy uczą religii w odmiennych mowach“ A czy oni uczą religii w swoich szkołach?

Otóż, pomimo konstytucji, pomimo praw które wszystkim religiom i wyznaniom wolność zapewniają, chcą aby urząd księżom Ruskim i Polskim usta zamknął.

Żydom, Protestantom, Sabatystom, Mahometanom, Medotystom itd. itd. wolno

religii w swoim języku uczyć, tylko katolickim księżom to urzędy mają zakazać. Dla nich niema konstytucji ani praw, „trzeba ich zmusić“!

Powyzsze napaści zostały ogłoszone przez urzędnika (nauczyciela) jak twierdzi „La Reaccion“, to równak nie wszyscy

Urzednicy sa tak cbludni

Są jeszcze jednostki, które mają poczucie sprawiedliwości i jeden z tych zabrał głos w „El Territorio“, karząc tych

Stoprocentowych patrijotów :

„Obraża lud i popełnia wielką niesprawiedliwość, kto mówi o braku poczucia narodowego, z przyczyny istnienia czterech czy pięciu różnych narodowości w Misiones. Niektóre z nich nie zdążyły jeszcze przywłaszczyć sobie nasze obyczaje, a jeśli mówią inną mową, czy to jest zbrodnią przeciw Majestatowi Ojczyzny“?

„Fałszem jest, że szkoły publiczne rozwijają się z trudnością, z przyczyny szkół prywatnych“.

„Prawda, że niektórzy koloniści—nie rusecy ani polscy—chcieli założyć zakłady naukowe w dwóch językach, aby osiągnąć właściwą edukację dla swych dzieci i nie mniej jest prawdą, że do dziś dnia jest tylko projektem“.

„Pożałowania godnem jest stanowisko „La Prensa“, że dała miejsce takiej obłudzie napadając niesprawiedliwie na urzędy, tembardziej że Misiones potrzebuje protekcji ze strony prasy narodowej“.

„La Reaccion“ dla swej polityki wykazuje ów obelżywy artykuł i pisze:

„Publikacja pochodząca z Azary i ogłoszona 9 października br. w „La Prensa“ dała powód do silnej agitacji wśród kolonistów w departamencie Apostoles. Blisko dziesięć tysięcy dusz przygotowuje się aby okazać coś więcej niż niezadowolonych, z przyczyny napaści nieuzasadnionych, których zostali ofiarą cudzoziemcy i które wywołały oburzenie i obronę ze strony niemieckiej gazety „La Plata Zeitung“.

„Koloniści narodowości polskiej nie są elementem burzliwym ani agitatorskim; są elementem pracy. Być może że nie przywłaszczają sobie natychmiast nasz sposób życia i zwyczaje; ale mają synów tu rodzonych, którzy wysłużywszy w wojsku, czują się bardziej argentyńczykami, niż wielu z naszych, którzy

tylko chęć się potrafią. W szeregach wojskowych, zwracają na siebie powszechną uwagę, przez postawę fizyczną i wytrwałość w porównaniu do naszych, pomiędzy którymi na sto 60 jest niezdolnych“.

„Dlatego tylko stali się ofiarą napaści, że w wyborach municypalnych, korzystając z prawa, głosowali na kandydatów im sympatycznych, niechcąc być sługami niektórych ambitnych urzędników“.

„Oburzeni więc koloniści napaściami, udadzą się z protestem do ministra spraw wewnętrznych, a jeśli nie będą wysłuchani, to nie poszłą swoje dzieci do szkoły, dlatego, że te ataki pochodzą od niektórych nauczycieli, którzy pod pokrywką źle zrozumianego patriotyzmu chcą dopiąć cele polityczne. Wielu kolonistów idzie dalej, ponieważ myślą opuścić kraj i td. i td.“.

To pisze „La Reaccion“. Zbytecznem jest jeszcze obszerniej objaśniać jej wywody, ale niech nasi

Rodacy w Kraju i w Brazyliji

Rozważą dobrze, zanim się wybiorą do Argentyny, co ich tu czeka. Polacy w Brazyliji z tyle swobód zyskają, o których tu ani marzyć mogą. Nikt ich nie atakuje, przeciwnie są bardzo porządani. Zakładają własne szkoły, a rząd brazylijski nawet miesięczną pensją podpira, jeśli i po brazylijsku choć 3 godziny dziennie uczą.

W Półn. Am. gdzie tysiące szkół parafjalnych istnieje, także rozpoczęto walkę.

Ta walka, przemocą zmusić dzieci i tylko do rządowych szkół, rozpoczęła się w stanie Oregon, lecz Siostry Nauczycielki zaniósły protest i skargę do Najwyższego Sądu i proces świetnie wygrały.

Oto co pisze „Przewodnik Katolicki“ z Stanów Zjed. w num. 40 o tej sprawie:

„Bardzo wiele gazet w Stanach Zjednoczonych pochwała decyzję Najwyższego Sądu w kraju w sprawie szkół prywatnych. Na mocy tej decyzji zapewnione i zabezpieczone są w tym kraju szkoły prywatne, a między niemi przedewszystkiem szkoły parafjalne. Otóż najprzód w stanie Oregon przeprowadzone prawo mocą którego zamknięte miały być szkoły prywatne, a dzieci miały wszystkie uczęszczać do szkół publicznych. Decyzja sądu położyła koniec temu niebezpieczeństwu

dla szkół prywatnych i religijnych. W 41 stanach 490 gazet uważają ten wyrok sądowy jako cios przeciw szkodliwemu uprzedzeniu i żadne z tych nie potępiają tego wroku“.

480 gazet, liczące miliony czytelników nie obawiają się, aby ich Ojczyzna przez to upadła i fanatykom drogę prawdy wskazały.

Nowy gabinet W Polsce

W ostatnim czasie z przyczyny zniżki złotego, powstały pewne nieporozumienia pomiędzy Grabskim, Senatem, Sejmem i Dyrektorem Banku Krajowego. Z tej przyczyny Grabski ustąpił ze stanowiska premiera i cały gabinet z nim.

Grabski jako minister skarbu ma wielkie zasługi, gdyż skarb krajowy doprowadził do porządku i zaprowadził nowy pieniądz — złoty.

Według najnowszych wiadomości z tutejszych gazet, Hrabia Skrzyński zformował nowy gabinet koalicyjny, w którym nadal zatrzyma stanowisko Min. Sp. Zag.

Do nowo utworzonego gabinetu zostali powołani na ministrów: Raczkiewicz spr. wewnet. i Radwan roln. byli ministrowie w gabinecie Grabskiego; zaś Zdzielchowski skarbu, Stan. Grabski oświaty, Osecki handlu, Moraczewski robót publicznych i Plechocki sprawiedliwości.

Kim jest Skrzyński?

Z wielu polskich postów zagranicznych wybił i wyrobił się na wielkiego polityka obecny minister spraw zagranicznych w Polsce, hrabia Aleksander Skrzyński. Wyszedł z dyplomatycznej szkoły austriackiej, która nowej Polsce dostarczyła wielu wytrawnych polityków. Skrzyński wspomnieniami i żywą tradycją stykał się jeszcze z wielkimi polskimi politykami austriackimi jak z Gołuchowskim, Kazimierzem Badenim, Bilińskim, Wojciechem Dzieduszyckim i innymi.

Skrzyński jak go nam obecnie „Lud“ wychodzący w Brazylii opisuje, przedstawia typ szlachcica polskiego w całym tego słowa znaczeniu. Mężczyzna piękny i wysoki o wielkiej elegancji i dyplomatycznych manierach. Pracowity i ruchliwy, bo zwykle politykom polskim z wysokiej szlachty zarzuca się ociężałość, próżniactwo i pracę z łaski. Mówi biegle 5 językami, a zwłaszcza francuskim włada z

niestychaną wprawą.

Zagranica dziś już ogólnie uznaje, że Skrzyński, Benesz (czeski minister spraw zagranicznych), to najlepsi politycy słowiańscy.

Skrzyński ma już sporo pomysłów załatwionych spraw z wielką dla Polski korzyścią. Dość wymienić nam sprawę poczty gdańskiej, części portu tak zwaną Westerplatte w Gdańsku odstąpioną Polsce uchylenie rozbrojenia Polski wobec sąsiedztwa Rosji, ostateczne pomysły załatwienie sprawy Wilna, przymierze z Rumunją i z Czechami, obrona traktatu wersalskiego wobec Polski, zmiana w usposobieniu Anglii wobec Polski, polityka z państwami bałtyckimi i inne. Niemcy po przystąpieniu do Ligi wniosą tam obecnie niewątpliwie wiele spraw spornych, których korzystnego rozstrzygnięcia dla siebie będą się domagali; do walki dyplomatycznej z ich zręcznymi politykami musi się obecnie przygotować Skrzyński.

Komunikat Poselstwa

Poselstwo zwróciło uwagę, iż bardzo wiele obywateli polskich, nie bacząc na ogłoszenia w prasie, nie dopełnia formalności rejestracyjnych w konsulacie, wynikających z obowiązku służby wojskowej: do takiej rejestracji są obowiązani co roku 18-letni, poborowi to jest ci co ukończyli w tym roku 21 lat i wreszcie wszyscy mający od 20 do 23 lat, którzy dotychczas się nie rejestrowali.

Poselstwo zwraca z naciskiem uwagę, że lekceważenie sobie tych obowiązków pociągnie za sobą bardzo przykre skutki dla interesowanych aż do pozbawienia obywatelstwa polskiego włącznie, w każdym zaś razie odmowę wiz i swej pomocy konsularnej, ewentualnie areszt po powrocie do kraju. Konsulat tutejszy w przeciwieństwie do innych konsulatów polskich bardzo łagodnie traktował wszystkie wypadki nierejestrowania się, na przyszłość wobec wyraźnych instrukcji Ministerstwa Spraw Zagranicznych będzie zmuszony postępować o wiele energiczniej.

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Bs. As. poszukuje Wiktora SZESZURAKA i syna jego Władysława, kolonistów zamieszkałych w Argentynie.

* * * * *
kazimier Breska * * * * *

* Kupuje Jerba-mate, Tytoń i wszelkie in- *
 * ne produkta kolonjalne — Posiada zaw- *
 * sze wielki wybór różnych towarów. *
 * * * * *

* **Kolonja Cerro-Cora** Misiones *
 * * * * *

„El Polones”

Michał Zubrzycki

Kupuje i czysci ryż w jakiegokolwiek ilości — miale kukurudze i inne zboża.

APOSTOLES Misiones F. C. N. E. A.

Almacén „FIRPO” Posadas

Jedyny handel polski na tej placówce — Ku-
 puje produkta kolonjalne — Placi ceny naj-
 wyższe — Poleca swój dom rodakom.

Piotr Józwiak

Av. Mitre i Ayacucho

POSADAS — Misiones

„La Cooperativa Polonesa”

Wielki wybór nowo sprowadzonych to-
 warów metrowych — obuwia — narzędzi
 kuchennych i wszelkich drobiazgów — Ce-
 ny bardzo przystępne.

Jan Dłutoski

AZARY Misiones

Poszukujemy stelmacha

Któryby zechciał założyć warsztat własny
 lub do spółki na warunkach bardzo do-
 godnych — O informacje prosimy wrócić
 się do „Ferraria Hamerski & Marmilicz.
Guarany — Linha Bom Jardim R. G. do Sul

Bracia wy z Korpusu
 Pozbądźcie się troski,
 Gdyż jest między wami
 Dobry kupiec Polski.

Najstarszy to skleparz
 Dla wygody braci.
 Tamto towar sprzeda
 Wasze dobrze płaci.

A wiecie kto taki?
 Mieszka w pośród wioski.
 A jak się nazywa?

Józef Kozłowski
 Misiones
 Korpus

LEON DZIKOWSKI

Wielki sklep suc. L'Escara
 Kupuje produkta kolonjalne — Ma zawsze
 na składzie wielki wybór wszelkich towarów.

Cena bardzo przystępna
 KOŁONJA KORPUS Misiones

Dentysta polski

Dr. B. Skoniecki

Z dyplomem Uniwersytetu

Przyjechał z Polski i pracuje w całym
 Misiones. — O ile kto ma życzenia to
 prosi udać się do pracowni

APOSTOLES Misiones

Wiktor Rosciszewski

**Kupno i sprzedawca wszel-
 kich towarów.**

Dom centralny: Bompland

Sucursales: Loreto, Picada San Javier i
 Picada Sueca

BOMPLAND Misiones

Franciszek Lubaczewski

Założył sklep na Magdalenowie — Ceny
 bez konkurencji

Picada San Javier Misiones

PRZEGLĄD

Parafjalny i Społeczny

Z wiecu polskiego w Buenos Aires

W niedzielę dnia 1 b. m. odbył się zwołany przez Pana Posła Rzeczypospolitej Zjazd delegatów towarzystw i ugrupowań polskich w Argentynie.

Delegatów stawiło się wielu i ze stolicy i z różnych stron z prowincji; ci co nie mogli osobiście przybyć przystali swe upoważnienia osobom zamieszkałym w Buenos Aires. Przykrą niespodzianką była świecąca nieobecność delegatów z Rosario de Santa Fe.

Zjazd ten został zwołany przez Posła Rzeczypospolitej który wezwał wszystkich Polaków zamieszkałych w Argentynie do naradzenia się nad sprawą obchodzącą ogół polski, nad sprawą wielkiej wagi, nie mogącej cierpieć z powodu jakichś drobnych nieporozumień poszczególnych jednostek. Fakt to wyraźny niezrozumienia lub lekceważenia swych obowiązków narodowych.

Zebrań zagaił Poseł znajomiąc obecnych z celem Zjazdu i stawiając pewne wytyczne, na których powinna by się oprzeć dyskusja.

Następnie po powołaniu na sekretarza Zjazdu p. W. Korwin Drozdowski, otworzył dyskusję.

Ze względu na szczupłe rozmiary naszego pisma, nie możemy się wdawać w szczegóły dyskusji, podajemy natomiast naszym czytelnikom rezolucje i wyniki głosowań. Na wniosek Pana Ministra przyjęto następującą rezolucję:

„Zjazd postanawia przekazać działalność budowy Domu Polskiego mającemu się utworzyć w tym celu Towarzystwu Udziałowemu, działającemu pod moralną opieką Komisji Opiekuńczej, wyłonionej z obecnego Zjazdu i składającej się z przedstawicieli towarzystw polskich w Argentynie, zaznaczając, że niezależnie od formy handlowej, cel Towarzystwa Udziałowego jest społeczny“.

Wysokość udziałów Towarzystwa Udziałowego określono na 10 pezów.

Postanowiono wydać akcje mieszane tj.

większość akcji będzie imiennych, drobna zaś część na okaziciela. Również postanowiono że przy układzie statutów Towarzystwa Udziałowego wprowadzone zostaną pewne ograniczenia głosów w związku z ilością posiadanych akcji.

Po krótkiej przerwie dla indywidualnego naradzenia się Towarzystw, do Komisji Opiekuńczej zostali delegowani:

Buenos Aires: pp. Kazimierz Bielicki E. Olejniczakowski i Bronisław Marczewski.

Z Misiones: pp. J. Białostocki, Książd Katryński i J. Sapa.—Llavallol: pan Fail Z Berisso: pan A. Polonka.

Z dawnego Komitetu Budowy Domu Polskiego: pan Br. Langer.

Następnie na wniosek Prezesa Tow. „Wolna Polska“ p. K. Bielickiego jednogłośnie wybrano Dra. Mazurkiewicza Prezesem Honorowym Komisji Opiekuńczej, który to wybór Pan Minister przyjął.

Z kolei p. Białostocki odczytał oświadczenie Polaków w Misiones popierających wzniósł cel Zjazdu.

Sprawę użytkowania zebranych już pieniędzy przekazano jednogłośnie do zatwierdzenia Komisji Opiekuńczej.

Na tym zakończono obrady dotyczące się właściwego celu zjazdu.

Niezależnie od tego p. E. Ojejniczakowski proponuje utworzenie Związku Towarzystw Polskich w Argentynie.

Wniosek ten również przekazano Komisji Opiekuńczej.

Z prawdziwym uznaniem należy podkreślić dobre chęci i zrozumienie swych interesów narodowych rodaków naszych z Misiones, którzy gorliwie się przejęli sprawą Domu Polskiego i pomimo wielkiej odległości i związanych z tym kosztów, licznie stawili się na zjazd.

Niech będzie dla wszystkich przykładem.
„Głos Polski“

Oświadczenie Polaków z Misiones w którym imieniu przedłożył na wiecu p. Fr. Józ. Białostocki:

1, Dom Polski ma być przeznaczonym

na użytek i zebrania stowarzyszeń rdzenno polskich w Argentynie, umiających i pragnących uszanować nasze piękne i wzniosłe tradycje narodowe.

2, Każde stowarzyszenie będzie miało w Buenos Aires swego stałego reprezentanta, jednego lub więcej, wedle liczby swych członków i niezależnego od innych stowarzyszeń i tworzącego **Komitet** lub **zarząd** Domu Polskiego.

3, Stowarzyszenie „Dom Polski“ będzie uznawać zawsze superintendencję Poselstwa, bez żadnego innego zwierzchnictwa.

4, To samo stowarzyszenie będzie mogło z czasem rozszerzyć swą działalność społeczną, wedle moralnej potrzeby naszej kolonii w Argentynie.

5, Kapitał towarzystwa będzie miał jedyne przeznaczenie i wyłączny użytek a mianowicie: budowę Domu Polskiego w Buenos Aires.

6, Po ukończeniu budowy, Dom Polski będzie służył jako lokal federacyjny dla wszystkich stowarzyszeń polskich w Argentynie będących w warunkach wymienionych w art. 1-szym.

7, Akcja i działalność Stow. D. P. będą kontrolowane przez Komitet na ten cel i przez pana Posła Polskiego w Bs. As.

8, Poselstwo Polskie w Bs. As. dołoży potrzebnych starań, by uzyskać jak najrychlejsze uznanie „**Personeria Juridica**“ dla tego nowego stowarzyszenia i dla stowarzyszeń polskich w koloniach Apostoles i Azarze.

Agitacja kościoła narodowego w Polsce jest niedozwolona

Na interpelację jednego z posłów w sprawie działalności t. zw. „Polskiego Kościoła Narodowego“ ministerstwo spraw wewnętrznych nadesłało odpowiedź, w której między innymi pisze:

„Pozostawiając zgodnie z art. 111 Konstytucji wyznawcom kościoła narodowego swobodę wykonywania ich praktyk religijnych, władze administracyjne ściśle jednak przestrzegają, aby działalność ta mieściła się w granicach obowiązujących przepisów. Publiczne wykonywania praktyk religijnych i publiczna agitacja za kościołem narodowym, jako społeczności religijnej w Państwie dotąd prawnie nie uznanej, są niedozwolone i wszelkie przekroczenia w tym kierunku będą sądownie karane.“
(„H-sło”).

Nowy sposób uczczenia świąt

Jak wiadomo, Włochy mają święcić 700-letnią rocznicę śmierci św. Franciszka z Assyżu, jako święto narodowe. Sam Mussolini przemawiał za tem na posiedzeniu Rady ministrów i dzień ten ma być połączony z całym szeregiem uroczystości. — Będzie to z pewną korzyścią także dla filatelistów, gdyż rząd włoski już zaakceptował prośbę komitetu zarządzającego uroczystość, aby wydano znaczki pocztowe z wyobrażeniem św. Franciszka z Assyżu.

W historii Włoch jest to pierwszy wypadek, że znaczki pocztowe będą przyozdobione wyobrażeniem świętego, ale w ostatnich czasach zaczęło się to coraz częściej zdarzać. Różne państwa zdobyły swe znaczki pocztowe szczególnie wyobrażeniem Matki Boskiej.

Modlitwa za Polskę

Które stosownie do artykułu 8 konkordatu kapłani mają odprawiać we wszystkich kościołach po sumie w niedziele całego roku i 3-go Maja.

Kapłan: Zbaw, Panie, Rzeczpospolitą naszą.
Lud: Nadzieję pokładającą w Tobie, Boże mój.

K. Ześlij Jej, Panie, pomoc swą z nieba.
L. I z Syonu strzeż Jej.

K. Niechaj nie przemoże Jej nieprzyjaciel.
L. A syn nieprawości niech Jej nie szkodzi.

K. Niech przyjdzie pokój z mocy Twojej.
L. I obfitość w twierdzy Twojej.

K. Panie, wysłuchaj modlitwy moje.
L. A wołanie moje niech przyjdzie do Ciebie.

K. Pan z Wami.

L. I z duchem Twoim.

Modlitwa

Broń, prosimy Cię, Panie, za przyczyną błogosławionej Marji zawsze Dziewicy, Królowej Polski i Świętych naszych Patronów, Rzeczpospolitą od wszelkich przeciwności, a korzącą się Tobie sercem całym, od zasadzek nieprzyjaciół miłościwie ochraniaj.

Wyciągnij, prosimy Cię, Panie, prawicę niebieskiej pomocy, studze Twojemu N. Prezydentowi Rzeczypospolitej, aby Cię całym sercem szukał, a, o co Cię godnie prosi, osiągnąć sobie zasłużył. Przez Chrystusa Pana naszego Amen.

K. Niech pomoc Boża pozostaje zawsze z nami. Amen.

Starania Ojca sw. o pokój

Sprowadzenie pokoju powszechnego na ziemi, zarówno pomiędzy poszczególnymi narodami, jak i pomiędzy wszystkimi warstwami i klasami społecznymi, stanowi myśl przewodnią Papieża Piusa XI. ustanawiającego nową uroczystość kościelną, jaką przez Ojca Świętego proklamowana będzie przy zamknięciu Roku Świętego. Wybór zaś wili Nowego Roku zamiast Bożego Narodzenia — gdyż faktycznie Rok Święty kończy się 24 grudnia — jako ostatecznej daty jubileuszowych uroczystości osobliwym jest podkreśleniem doniosłości tej idei, jaką Papież rzucił znużonemu wojnami światu.

Święto Chrystusa — Króla całego świata

Niektórzy sądzą, że Papież w ten sposób zamierza w czyn wprowadzić główny cel swego panowania, który sam wzniosł określił hasłem: „Pokój Chrystusowy w Królestwie Chrystusa”.

Nowe święto pod nazwą „święta Chrystusa, Króla całego świata”, będzie ze strony Kościoła rzymsko-katolickiego wyrażeniem tego mocnego przekonania, jakie podziela Papież Pius XI., że daremnie poszukiwany dotąd przez wszystkie ludy pokój światowy może być osiągnięty jedynie przez powszechne uznanie Królestwa Chrystusowego nad wszystkimi, bez względu na różnice narodowościowe.

Rózańcowo

Z przyczyny wyjazdu prezydenta Stowarzyszenia Młodzieży, odbyły się wybory nowego zarządu, dnia 1-go listopada.

Zostali wybrani: Piotr Michalak prez., Antoni Fańciszewski zast., Adam Przebylski sekret., Józef Michalec kasjer.

Magdalenowo

Nasza parafia formując się — liczyła za ledwie 10 rodzin — przyniosła wielkie ofiary, aby stanąć w szeregu, obok drugich zrzesseń parafjalnych. Nasz domek Boży — jak Orędownik wspominał — powstał nie za pomocą pieniędzy, ale z prac rąk naszych.

Niezmiernie zasługi ma w tem Euzebjusz Żurakowski i jego zacna małżonka sp. Magdalena.

Po za budową, niemal wszystkie rzeczy kościelne są to osobiste dary.

Euzebjusz Żurakowski sprawił ornaty i kielich, Ludwik Żurakowski mostrancję.

Wielką niespodziankę sprawili parafji ojciec Antoni Stasiak i syn jego Marjan kupiwszy piękny dzwon, o czym parafia marzyła, ale dopiąć tak prędko nie spodziewała się. Jan Marmilicz z bogacił kapliczkę śliczną kapą. W ostatnim czasie, przyozdobiono kapliczkę ślicznym obrazem Sereca Jezusowego darowanymi przez Marjana Stasiaka.

Nie mniejszą niespodziankę sprawił parafjanom Wiktor Rościszewski darując bardzo ładną i cenną kadzielnicę, jaką chyba tylko, i to rzadko, w miejskich parafjach poszczycić się mogli. *J. M.*

Z uznaniem warta wspominać o tem gdyż jest to szczególnem błogosławieństwem dla parafji, jeżeli znajdzie tak wspaniałomyślnych dobroczyńców, którzy sprawiają z własnej chęci, rzeczy potrzebne i ozdabiające służbę Bożą. Pod tym względem Magdalenowo może się poszczycić, jak żadna inna parafia. (Przyp. Redl.)

Jackowo

Po upływie trzech miesięcy, znów mieliśmy to szczęście, uczęszczać na mszę św. i przystępować do Sakramentów św. w dniach 20 do 22 listopada br.

W niedzielę 22 mp. ks. Józ. odprawił u nas pierwszą mszę św. o godz. 8-mej i zaraz odjechał do Wojeiechowa, stąd półtora godziny drogi oddalonego aby dać możliwość i wojeiechowski być na mszy św.

Wojeiechowo

Chociaż „nasza katedra” zewnętrznie imponująco się przedstawia, to wewnętrznie brakowało najpotrzebniejszych rzeczy.

Dzięki jednak inicjatywie ks. Józ. w krótkim czasie i te braki zaspokoimy bo Wincenty Półkowski sprawił dzwon który był najpotrzebniejszy, Teodor Pronczuk obrazy „drogi krzyżowej”, Sebastian Kreszczuk puszkę, Jan Wdowiak Tom. kadzielnicę a Jakób Terlecki mostrancję.

Brak jeszcze odpowiedniego welonu i innych rzeczy, lecz spodziewamy się że nie braknie wspaniałomyślnych ofiarodawców.

Nabożeństwa w dniach 22 do 24 p. m. były pilnie uczęszczane, choć nie brakło przeszkód z przyczyny deszczu.

Wspomniawszy o deszczu, wspomnę też o b'ocie, a to dlatego, że do kapliczki nikt go nie nanosił, jak to indziej bywało, bo każdy je otrząsał i zostawił na wyścielonym w około kapliczki zielonym dywanie. *J. G.*

Wielki skład bławatny, tkanin wszelkiego rodzaju i żywnościowy

(Gran Tienda y Almacén)

„ Las tres B B B ”

Dom handlowy najlepiej wyposażony

Sprzedaje zawsze po najniższych cenach

APOSTOLES

Misiones

Lincoln

Ford

Fordson

Chasis Liviano \$ 1.025
Chasis Camión „ 1.370
Doble Faeton „ 1.375
Voiturette „ 1.325
Tractor Fordson „ 1.595

Con arranq. elect. y llant. desm. más \$ 150

Nie traccie czasu lecz dziś jeszcze kupcie najlepszy i najtanszy
samochód sławnej marki

„ FORD ”

Bez zwłoki proszę udac się do agencji miejscowej

APOSTOLES

Misiones

Companias Generales de Navegación

Jedyna Polska Agencja Okretowa w Argentynie

Karty okretowe

Specjalnoc:

Do i z Polski

Sprowadzanie rodzin z Polski

Pasaże do wszelkich miejscowości Europy wszystkimi linjami okrętowymi
Przesyłka pieniędzy do wszelkich miejscowości Polski w dolarach i złotych polskich

Eugenjusz Rytter

Buenos Aires

Złatwia wszelkie sprawy listownie

Alsina 2128